Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 256. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ГРУДНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 9, 1980 No. 256. VOL. LXXXVII.

Українці візьмуть участь у наукових з'їздах в Гюстоні

Гюстон, Тек. — Протягом 28-30 грудня ц. р. тут відбудуться з'їзди трьох наукових організацій Асоціяції Модерних Мов, Американського Назвознавчого Товариства й Американської Асоціяції Вчителів Слов'янських і Східньо-европейських Мов, у яких візьме участь поважне число українських науковців з ЗСА і Канади.

На секції Американського Назвознавчого Товариства, 30-го грудня, виступить з доповіддю проф. Володимир Жила /Тексас Тек університет/ — на тему „Топоніміка Тексасу: Місцева назва — Одеса". У цій доповіді він розглядатиме походження цієї назви в Україні та як і серед яких обставин введено її в Тексасі.

У вівторок 30-го грудня, вранці, проходитиме засідання секції Української літератури під головуванням проф. В. Жили. Секретарем цієї секції є проф. Роман Кухар /Форт Гейс, стейтовий університет/. На секції виступлять з доповідями проф. Ася Гумецька /Мичігенський університет/ на тему „Жінки в творчості Марка Вовчка й Тургенєва: Фемінізм проти жіночности", проф. Богдан Чопик /Юта університет/ „Поезія Тараса Шевченка в південно-слов'янських перекладах", проф. Вікторія Бабенко-Вудбері /Віліям і Мері коледж/ „Лірична поезія Бориса Олійника", проф. Вендель Ейкок /Тексас Тек університет/ „Процес відновлення і творення в ‚Камінному господарі' Лесі Українки" й проф. Елеонора Адамс /Темпл університет/ —„ ‚Собор' Олеся Гончара".

Після секції Української літератури в цій самій залі відбудеться засідання Інтернаціонального Товариства Івана Франка під головуванням проф. Богдана Чопика. З доповідями виступлять: проф. Ярослав Рудницький /Манітобський університет/ на тему „Універсальність Івана Франка", проф. Іраїда Тарнавецька /Манітобський університет/ „Погляди Франка на стабілізацію української літературної мови" й проф. Тадеуш Круковський /Оттавський університет/ „Деякі аспекти ставлення Франка до Міцкевича". Тут відбудеться також мистецьке читання перекладу Адама Гнідя поеми Франка „Іван Вишенський".

Проф. Володимир Смирнів /Мекмастер університет/ головуватиме на секції Південна, західня, східньо-слов'янська й східньо-европейська літератури. На цій секції з доповідями виступлять проф. Надія О. Дякун /Торонтонський університет/ на тему „Архітектоніка ‚Міста' й ‚Невеличкої драми' Валер'яна Підмогильного" та Роберт Карп'як /Ватерлу університет/ „Версії теми Дон Жуана в західній і південній драмі". Проф. Михайло Найдан /Колюмбійський університет/ говоритиме на тему „Ліна Костенко: Поет чи поетеса" на секції Жінки-письменниці в слов'янських літературах.

На секції Літератури Київської доби, на якій головуватиме проф. Юрій А. Перфецький /Ля Салл коледж/ з доповіддю виступить проф. Богдан Струмінський /Оттавський університет/ на тему „Автор ‚Слова о полку Ігоревім' і його попередники". Секцію Слов'янської драми від Другої світової війни проводитиме проф. Борис Білокур /Конектікат університет. Секретарем цієї секції є проф. Володимир Карпинич /Вілкс коледж/. На секції Читання поезії виступить проф. Вікторія Бабенко.

У неділю, 28-го грудня, в одному з готелів Гюстону відбудеться зустріч українських науковців з місцевою громадою, де буде виголошено близько шість доповідів на різні теми.

Патріярше благословення редакторові „Веселки" у його 70-ліття

Ню Йорк, Н. Й. — З нагоди сімдесятліття редактора „Веселки" Володимира Барагури, яке сповнилося йому 8-го листопада ц.р., солєнізант отримав від Їх Блаженства Патріярха Йосифа І письмо такого змісту:

„Слава Ісусу Христу! Ватикан, дня 22-го жовтня 1980. Високоповажний Пане Професоре!

Вітаю Вас із 70-літтям Вашого трудолюбного життя, яке виповнили Ви так багатою журналістичною, публіцистичною, літературною та виховною працею. Наші діти, майже на всіх поселеннях, вдячні Вам за редагований Вами дитячий журнал „Веселка". Прийміть разом із моїми побажаннями всього добра також і подяку за Вашу працю для добра нашої Церкви й народу. Молю Бога, щоб дарив Вас ще многими літами і кріпким здоров'ям та й щоб благословив Вашу творчу працю найкращими успіхами й надальше.

Многих і благих літ! Благословення Господнє на Вас!

† Йосиф
Патріярх і Кардинал".

Приготовляють „Ялинку" в Балтиморі

Балтимор, Н. Й. (Т. Х.). — Пластуни і пластунки Балтимору підготовляють прикраси на українську „Ялинку, яка буде виставлена разом із іншими національними ялинками на цьогорічній різдвяній виставці в новозбудованому репрезентативному Конвеншен Центрі в цьому великому місті. Виставку спонзорує міський департамент туризму.

Українська „Ялинка", що буде 12 стіп висока, буде прибрана різними прикрасами, ручнозробленими пластовою молоддю цього міста. Всі прикраси заплянoвані в українському стилі, згідно з багатою різдвяною традицією українського народу. Підготовляють рівнож новацький вертеп і співи українських колядок.

Підготовою прикрас, як і новацького вертепу, займається пластунка-сеніор Ірина Траска. Виставка буде тривати від 19-го грудня ц. р. до 2-го січня 1981 року. Субота, 20-го грудня, визначена як Український День виставки, з виступом вертепу і співанням колядок.

В МАЯМІ ОБГОВОРЮВАТИМУТЬ СПРАВИ УККА

Маямі, Фла. (Ю.Ц.) — Митрополит Української Православної Церкви в Америці Блаженніший Мстислав буде гостем в Українсько-Американському Клюбі в Маямі, Флорида, на громадських зборах, в неділю, 14-го грудня цього року, о годині 1:30 по полудні, на яких будуть звіти про XIII Конґрес Українців Америки і панелева дискусія. Ці збори відбудуться під патронатом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — як Метрополітального Відділу УККА в Маямі, а скликає їх Відділ Українського Демократичного Руху й Асоціяції Українців Америки.

МОСКВА ОБВИНУВАЧУЄ БЖЕЗІНСКОГО

Москва. — Вже від довшого часу Москва зовсім не скриває своєї ненависти до головного дорадника президента Джіммі Картера у справах державної безпеки Збігнєва Бжезінского і веде проти нього непогамовану акцію. Останньо агентство ТАСС знов розіслало довший комунікат проти нього, а центральний орган КПСС московська „Правда" для підкреслення ваговости того комунікату передрукувала його повністю.

В тому комунікаті Москва закинула Бжезінскому малощо не організування збройної револьти проти варшавського комуністичного уряду. Арґументом послужила для ТАСС розмова, яку Бжезінскі мав у Вашінгтоні з неназваним ученим з Польщі, що перебував, чи ще далі перебуває в науковій поїздці по цій країні. Цьому науковцеві, чи групі науковців Бжезінскі мав дораджувати, щоб поляки в сучасній кризі протиставилися комуністичній владі як найрішучіше, в потребі навіть силою. Котрийсь учений поспішив донести перебіг розмови совєтським чинникам у Вашінгтоні, які зробили з неї велику справу. В комунікаті ТАСС і в „Правді" заговорили про „збройну відповідь", на „інтервенцію збройних сил" СССР тощо.

На Заході звернули увагу на розходження, які є між текстом комунікати ТАСС та його передруком у „Правді". Коли ж до цього речник Ради Державної Безпеки, її пресовий секретар Алфред Френдлі заперечив, що Бжезінскі таку зустріч взагалі мав постала чимала сенсація. Бюро ТАСС у Вашінгтоні заявило, що в потребі подасть прізвище учених, з якими Бжезінскі зустрічався і від котрих походить та інформація.

У світі

УРЯД ЗСА ЗВЕРНУВСЯ ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВОМ альжирського уряду до Теґрану з пропозицією приспішити переговори у справі звільнення закладників. Речники американського уряду, а в першу черґу заступник Державного секретаря Воррен Кристофер, перебуваючи в Альжирі, підкреслив, що президент-елект Роналд Реґен є в курсі цілої справи й підтримує переговори, які веде теперішній уряд президента Джіммі Картера. Крім цього, Кристофер підкреслив, що коли до 20-го січня, тобто до дня передання влади президентом Картером, закладники не будуть звільнені, тоді новий уряд ЗСА перебере цілу справу й вся процедура силою того факту почнеться з початку. Згідно з опінією Кристофера, який зі всією делеґацією, очолюваною ним, повернувся до Вашінґтону, справа закладників увійшла в критичну фазу, яка повинна закінчитися їхнім звільненням.

МІНІСТЕР ІРАНСЬКОГО УРЯДУ БЕГАЗД Набаві відбув пресову конференцію, на якій поінформував, що число бездомних в Ірані переступило один мільйон і далі зростає. Бездомні прибувають із околиць воєнних дій. До них долучуються внутрі країни ті, що втратили свою працю, або мешкання, які збомбили іракські літаки. Таке велике число бездомних стає щораз важчим тягарем для влади, яка й без того стоїть перед зростаючими труднощами. Внутрішні конфлікти, які були дещо пригасли, знов розгорілися. Особливо президент Ірану Абольгассан Бані-Садр опинився під мабуть найнебезпечнішою дотепер атакою на нього. Внук аятолли Хомейні, колишній прихильник і співробітник президента Бані-Садра, дав інтерв'ю газеті Еттелаат. У тому інтерв'ю він закинув, що елементи, які гуртуються довкруги Бані-Садра, наділі ведуть акцію проти аятолли Хомейні. Він навіть висловився, що йдеться про „конспіративний заговір" проти Хомейні. Факт цей став відомим ширшим колам і, як подав Госсейн Хомейні, насамперед кола ісламських священнослужителів, а за ними й інші почали виступати проти Бані-Садра.

ІТАЛІЄЦЬ ДЖЮЗЕППЕ ЛЮЧІЯНІ ВВІЙШОВ до бельгійської амбасади в Римі, стероризував її працівників і взяв їх закладниками. Вистрілом з пістолі він поранив другого секретаря амбасади Леопольда Карревина. Італійська поліція, яка прибула на місце злочину, в часі акції вбила напасника.

ДО ЗСА ПРИБУЛА СПЕЦІЯЛЬНА МІСІЯ, очолена єгипетським віцепрезидентом і найближчим співробітником президента Анвара ал-Садата, в склад якої входять політичні й військові експерти, а між ними — шеф єгипетського штабу генерал Мохаммед Абу Хазаля. Місія, крім розмов з представниками уряду, відбуває зустрічі й розмови з відповідними дорадниками президента- електа Реґена. Перебуванню тут цієї місії загально прив'язують дуже велику вагу. З нею вже зустрінувся президент Джіммі Картер, секретар оборони Гаролд Бравн, колишній президент Джералд Форд, віцепрезидент-елект Джордж Буш і цілий ряд компететних чинників Пентаґону. Генерал Хазоля вказав на користі з останніх спільних американсько-єгипетських маневрів, потребу мати в Єгипті, або недалеко від нього, американські з'єднання швидкої акції та потребу створити на терені Єгипту і в недалеких районах відповідні до потреб склади зброї, амуніції, технічного устаткування та всіх інших засобів потрібних для ведення війни.

ЯК ПОІНФОРМУВАВ ЄГИПЕТСЬКИЙ міністер закордонних справ Бутрос Халі, який перебував в Парижі, він відбув там розмови з міністром закордонних справ Їцаком Шаміром, в часі яких вони вирішили покищо припинити ізраїльсько-єгипетські розмови в справі надання автономії палестинським арабам. Як причину тимчасового припинення він подав зміну уряду в ЗСА, яка наступить 20-го січня 1981. У зв'язку з тим невідомо, чи хтось з теперішніх уповноважених з американського боку залишиться на своєму пості, чи прийдуть зовсім нові люди. Так само невідомо, які позиції вони займатимуть у поодиноких випадках. На запит пресових репортерів, як єгипетська сторона сприйняла б номінацію Кіссінджера на пості державного секретаря ЗСА, він відповів — „з великим вдоволенням".

39-РІЧНИЙ АНДЖЕЙ ПЕРКА, ЯКИЙ був пасажиром на польському літаку з Лодзі до Варшави, стероризував залогу літака й змусив її до причалу на західньоберлінському летовищі Темпельгоф. Перка зтероризував залогу ґранатою, яка виявилася неправдивою. Це вже третій випадок пірвання польського літака останніми роками. Американські власті, які перебрали літак на летовищі Темпельгоф, повернули його до Польщі, а Перку передали західньонімецьким чинникам. З огляду на те, що в часі акції ніхто не був поранений, признання азилю Перці не натрапить на труднощі.

ЗСА ПОНОВНО ОСТЕРІГАЄ СССР У СПРАВІ ПОЛЬЩІ

Вашінгтон. — Не зважаючи на дещо відпружену ситуацію в Польщі, Уряд З'єднаних Стейтів Америки виступив з офіційною пересторогою, кажучи, що Совєтський Союз вже готовий до військової інтервенції в Польщі і що процес військової підготови та концентрації військових частин на польсько-совєтському кордоні закінчився. Тепер, на думку багатьох спеціялістів і розвідчих центрів, совєтська і сателітні армії, які входять до Варшавського Пакту, очікують тільки на наказ розпочати марш в напрямі Польщі, подібно, як це вони маршували в 1968 році на Чехо-Словаччину.

У п'тницю, 5-го грудня, ненадійно для всіх відбулась таємна нарада членів Варшавського Пакту в Москві з участю генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва і першого секретаря польської Комуністичної партії Станіслава Кані, який виїхав з Варшави на наради потаємно і тільки тоді, як наради закінчились польська інформаційна служба подала до відома про його відсутність.

В нараді взяли участь усі члени Варшавського Пакту, які „однозгідно" висловили сподівання, що польський уряд і Компартія дадуть собі раду з труднощами і що польське робітництво, зрозумівши кризову ситуацію, допоможе урядові у розв'язці цих проблем. Очевидно, учасники наради не скривали свого рішення, що у випадку загострення ситуації вони є готові інтервеніювати чи, як говориться в повідомленні ТАСС, „допомогти" Польщі навести лад і порядок.

Вміжчасі підготова до інвазії на Польщу, — як заявили урядові кола у Вашінгтоні, — йшли повним темпом. У зв'язку з алярмуючими повідомленнями президент Джіммі Картер відбув чергову нараду зі своїми найближчими співробітниками і дорадниками. Картер консультувався з провідниками Палати Репрезентантів і Сенату, а також зі союзниками Америки, зокрема членами Північно-Атлантійського Союзу, який також з тривогою спостерігає за розвитком подій в Польщі. Картер, після цієї консультації висловив надію, що інвазія на Польщу не відбудеться, бо вона може мати непередбачені наслідки не тільки для американсько-совєтських відносин, але також становить загрозу для евентуальної конфронтації.

Політичні спостерігачі висловили в понеділок, 8-го грудня, думку базовану за заяві Леоніда Брежнєва, який тепер перебуває з офіційною візитою в Індії, що під теперішню пору не плянується жадна військова інтервенція в Польщі. Також робітнича профспілка „Солідарносьць" поробила усі заходи, щоб місцеві страйки обмежити до мінімум і не дати урядові причини до загострення відносин.

В Америці

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ Елла Т. Ґрассо, змагаючись з тяжкою хворобою рака, зрезиґнувала в четвер, 4-го грудня ц.р., зі свого становища і її становище тимчасово перебере заступник губернатора Вілліям А. О'Нілл починаючи від 1-го січня 1981 року. Як причину Ґрассо подала фізичну неспроможність виконувати свою функцію. Губернатор Ґрассо, якій минуло 61 рік життя, вже від довшого часу лікуєтся у шпиталі, але пістярк тепер поширився на печінку і хвороба проґресувала до тієї міри, що зробила її неспосібною виконувати будь-яку працю. Новий губернатор буде заприсяжений на переступі нового року, а його заступатиме тепер стейтовий сенатор Джозеф Джей Фюлісо, гартфордський демократ, який тепер виконує функцію стейтового сенату.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР ЗАЯВИВ законодавцям і кореспондентам, що він поставить вето, на додаток до закону, який заборонятиме судівництву вживати державні гроші на програму десеґреґації шкільництва. Раніше сенатська комісія рекомендувала припинити програму насильного перевожування шкільної дітвори автобусами з одної дільниці в другу і пропонувала Сенатові схвалити додаток до закону, який не дозволявби Департаментові судівництва продовжувати влаштовувати за федеральні гроші коштовні процеси проти порушників цих приписів. Палата Репрезентантів вже прийняла такий додаток.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ, ПОКЛИКАНА раніше Урядом для розглянення справи нелеґальних еміґрантів з ЗСА, опублікувала 400-сторінкове звідомлення у якому, між іншим, рекомендується надати право побуту усім нелеґальним еміґрантам. В майбутньому комісія рекомендує, щоб уряд застосував більш суворі заходи для припинення напливу нелеґальних еміґрантів і ґостріше карав ті підприємства, які без дозволу еміґраційної служби влаштовують на роботу нелеґальних еміґрантів, використовуючи їх на низькоплатних роботах.

ПІСЛЯ ВЕЛИКОГО ПОЖАРУ У ЛАС ВЕҐАС у якому загинуло біля 90 осіб, подібні траґедії повторились в кінці минулого тижня в Ню Йорку, де у повіті Вестчестер загинуло в полум'ях готелю 26 осіб, а 9 осіб загинуло у Бруклині. Кількадесять осіб були поранені, зглядно попечені і перебувають у лічницях. Поліційні чинники припускають, що великі пожари треба приписати злочинній діяльности підпалювачів, які на протязі останніх 10-ох років таким способом знищили понад 200 публічних будинків тільки в самому Ню Йорку, не згадуючи про такі знищення в інших містах ЗСА.

ЗАСНОВАНЕ В 1781 РОЦІ АМЕРИКАНСЬКЕ місто Лос Анджелес в Каліфорнії вже має 10 мільйонів населення і це число постійно збільшується з року на рік. З огляду на погідний клімат в Каліфорнії туди переїжджає кожного року кількадесять тисяч осіб.

ЦЬОГО РОКУ ЗСА ЗІБРАЛИ БАГАТО менше кукурудзи і сої і тому Департамент сільського господарства застановляється чи він зможе продати таку кількість цього зерна для Совєтського Союзу, яке він замовив. Минулого року зібрано в ЗСА 7,7 більйонів тонн кукурудзи, а в цьому році лише 6,4 більйонів тонн. Сої зібрано в цьому році тільки 1,7 більйонів тонн, в минулому 2,2 більйони. В наслідок посухи і дуже обмежених опадів також Канада, Арґентина і Австралія випродукували багато менше цього продукту.

У МЕХІКО ВІДКРИТО ВЕЛИКІ СКЛАДИ урану, які дозволять цій країні на збільшений експорт урану до інших країн і тим самим покращання загального господарського стану в країні. В пошукуваннях урану в Мехіко брали участь вчені з Канади і ЗСА.

ОКСАНА МЕШКО ВИСТУПИЛА В ОБОРОНІ СИНА

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Відома поборниця українського правозахисту Оксана Мешко, яку вже кілька місяців тримають у психіятричній в'язниці за активність в Українській Гельсінкській групі, 11-го грудня 1979 року звернулася до офіційних інстанцій зі скаргою на захист сина Олександра Сергієнка. Скарга адресована Міністрові внутрішніх справ СССР Щолокову, генеральному прокураторові Руденкові та міністрові охорони здоров'я Петровському. Недавно текст цієї заяви дістався на Захід шляхом самвидаву.

Подаємо уривки з цього документу в перекладі з російської мови оригіналу.

„В О. Сергієнка попереду ще два роки заслання, але вже тепер навкруги нього скреґіт зубів — готують нову ‚справу', тенденційно-брехливу й страшну, з метою продовжити кару і муки безвинно репресованого на Україні в 1972 році".

Виклавши ісуторію тривалого змагання свого сина з владою, О. Мешко далі пише:

„Окександер Сергієнко, опинившись безнадійно в лещатах влади Аянської глибокої переферії, звернувся з листом до Президії Верховної Ради СРСР дозволити йому на виклик кузини виїхати для лікування до Австралії. Я небезпідставно вважаю, що саме цей лист Сергієнка викликав приплив жорстокости і беззаконня щодо нього та підготовку нової ‚справи'.

Олександрова хвороба почалася ще в таборі, в наслідок тюремно-табірного режиму, неякісности харчів та нестерпних умов побуту, відмови в медичній допомозі, відпочинку тощо.

Активізація і загострення хвороби в засланні пов'язані з моральним кліматом навкруги хворого: безпідставні переслідування аж до карцеру, відмова в лікуванні й відмова в праці виїзду згідно з статтею 82 ВТК для лікування до м. Києва за місцем проживання родини, насильне підселення до нього в хатину мешканця з п'яниць і хуліганів — усе це посилює і без того складне становище хворого.

В Аяні просто з лікарняного ліжка Сергієнка відправили до холодної КПУ (рос. КПЗ — камера попереднього ув'язнення) досиджувати незаконне покарання.

Щоб уникнути суду, тепер він мусить влаштовуватись на роботу, яку йому можуть дати, але самозрозуміло, не лише без урахування його спеціяльности, а й ігноруючи стан його здоров'я, іншими словами, ставлячи його в завідомо фальшиву ситуацію, в якій він змушений буде відмовитися від непосильної праці й тим самим потрапити під дію закону про покарання за ‚дармоїдство'.

Я прошу розв'язати питання О. Сергієнка справедливо й на вищій інстанції — за адресою скарги —, враховуючи тяжку хворобу і несприятливий прогноз".

Не зважаючи на численні клопотання стурбованої матері, О. Сергієнко дотепер перебуває в засланні за тією самою адресою: 682080 Хабарский край, Аяно-Майский р-н, пос. Аян, ул. Вострєцова, 18.

УКРАЇНЕЦЬ З ФРАНЦІЇ ГОТОВИЙ ВІДБУТИ РЕШТУ УВ'ЯЗНЕННЯ ЗА ШУХЕВИЧА

Париж, Франція. (УЦІС). — Під час перших днів конференції в Мадриді молодий українець з Франції Михайло Підсадний з Мілюз поінформував французький уряд, що він готовий відбути решту ув'язнення за Юрка Шухевича.

У листі до міністра закордонних справ Франції з 12 листопада 1980 року, Михайло Підсадний, заявив, що він бажає у цей спосіб допомогти Ю. Шухевичеві і його родині і просить повідомити про це совєтську делеґацію в Мадриді. У заяві, яку він залучив до листа, М. Підсадний пояснює, що він готовий на цей вчинок з метою, щоб невинно засуджений за „антисовєтську агітацію і пропаґанду" Юрій Шухевич був звільнений і міг свобідно виїхати з СССР, якщо цього бажає. Подібну заяву він вислав до пресової аґенції АФП.

Михайло Підсадний зголосив свій намір півтора року тому. Згадка про те, що молодий доброволець зголосився відбути решту покарання Ю. Шухевича була опублікована вперше в журналі „Ль'Ест Еропеен" за травень-червень 1980 року, в інформації про акцію в обороні сина головного командира УПА, яку перевів СУМ у Франції в березні цього року.

Коли заходи перед Амнесті Інтернешенел не увінчалися успіхом, М. Підсадний рішився написати до міністра закордонних справ прохаючи, щоб французька делеґація поінформувала про це совєтську делеґацію в Мадриді.

М. Підсадний має 29 років, пластун. Свою приналежність до Пласту радо підкреслює тому, що батько Ю. Шухевича був визначним членом Пласту. У молодшому віці М. Підсадний був членом СУМ-у. Тепер є членом Об'єднання Українців у Франції, співпрацює з осередками ОУФ в Мілюз і Сошо та допомагає у праці оселі в Маквіллер.

Твердять, що Р. Валленберґ живе

Мадрид, Еспанія. — Згідно з повідомленням аґенції Ройтерса, шведський дипломат Рауль Валленберґ живий і перебуває в одному з таборів примусової праці в СССР, всупереч ранішим заявам Москви, що він помер в 1947 році.

Ніна Ляґерґрен, сестра Валленберґа заявила на пресовій конференції, що її брата бачили політв'язні щонайменше чотири рази від 1975 року. Вона не подала ані назви табору, ані джерел цих інформацій.

Представляючи Н. Ляґерґрен на пресовій конференції, сенатор Кляйборн Пелл, містоголова американської делеґації на Гельсінкську Конференцію в Мадриді, заявив, що сім держав, включно із ЗСА, Британією і Швецією, інтерпелювали в справі звільнення Валленберґа на Конференції.

Валленберґ, що має тепер приблизно 70 років, мав врятувати 30,000 жидів, видаючи їм шведські документи на подорож, коли він був молодим дипломатом у шведській амбасаді в Будапешті під час Другої світової війни.

Н. Ляґерґрен сказала, що совєтські власті повідомили родину її брата, що Валленберґ був „помилково" арештований при кінці війни і що він помер у 1947 році в Москві.

Вона додала, що спеціялісти у справах совєтських таборів примусової праці скличуть у січні 1981 року спеціяльний „трибунал Валленберґа" для публічного розсліду цієї справи. Шведський делеґат на Конференції Ян Люндвік висунув справу Валленберґа на Конференції 21-го листопада.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City, N J 07303

Кінець ілюзії

До великих ілюзій нашої доби належить арабська єдність. Цю єдність підкреслювали ще донедавна араби на кожному кроці, багато з них в неї вірило й докладало всіх зусиль, щоб її осягнути. В її імені ставалися різні події, здавалося, що вона порушує глибокі процеси. Але в критичних історичних моментах, на великих поворотах в житті арабських народів вона не витримувала напору різних внутрішніх і зовнішніх сил і події проходили попри неї, або навіть всупереч її очевидним настановам. Одначе після заломань і невдач та єдність знову появлялася на політичному овиді і повторялися відомі виступи й заяви в її імені аж до чергової кризи.

Останньою такою кризою для арабської єдности були події зв'язані з іраксько-іранською війною. Ця війна викликала глибокі розходження між арабськими державами, ворожнечу, внутрішню боротьбу, а може навіть започаткувала дефінітивний розклад того, що мало б бути „арабською єдністю". Постало два протиставні арабські табори. Один з них підтримує арабську країну Ірак, другий неарабську, але ісламську Іран. Боротьба іранських персів з арабами подія не нова. Історія бачила вже багато таких. Одним з великих боїх між ними був вирішний бій між арабами й персами, який відбувся 637 року біля Каддісії, який разом з наступним під Невагендом (641 року) закінчив на довгий час існування перської держави.

1945 року в Каїрі, столиці Єгипту, відбулася конференція 11- ти арабських держав, які створили Лігу Арабських Країн, коротко: Арабську Лігу. Як звичайно в таких випадках постання Арабської Ліги привітали її співтворці як заповідь нової доби в розвитку арабських народів і взагалі Близького та Середнього Сходу. Недалеко від тієї оцінки відбігли й інші тодішні оцінки того факту.

Базою постання Арабської Ліги були два елементи: іслям і панарабізм. Іслямська релігія своїм впливом на визнавців, як і кожна універсальна релігія, переступає національні межі. Але впливи ісляму йдуть значно далі і викликують значно глибші відзови. Не лише колись в історії, але ще й тепер іслям відіграє чималу ролю у формуванні і керуванні державами. На базі ісляму поділилася Індія після Другої світової війни і постала самостійна іслямська держава — Пакістан. Іслям є часто домінуючим мотивом не лише в таких консервативних державах, як Савдійська Арабія, але й у такій революційній, як Лівія. А панарабізм, спільне минуле, спільна культура, походження мов, почуття братерства між поодинокими арабськими народами політично та в інших площинах доповнював те, чого не доставало ісляmові.

Одначе на наших очах те все тріщить. Конфлікти між іслямськими країнами, останньою ілюстрацією яких є війна Ірану з Іраком, заперечили іслямізм. Сучасне зрушення пішло радше по лінії сект, а не ісляму як цілости. На поверхню виникли внутрішні тріщини в іслямі і він замість спаювати почав роз'єднувати. Хоч це процес щойно на початку, але він уже має свої поважні наслідки. Розвиток поодиноких арабських народів, кожен з яких має свої власні творчі амбіції, і які не завжди в згоді з амбіціями інших арабських країн, ослабив основи панарабізму.

Фундаменти під арабською єдністю, не підтримані актуальними спільними інтересами поодиноких арабських народів і держав почали тріщати, а з тим мусіло прийти усвідомлення, що арабська єдність — це ілюзія, яка не витримала проби часу. Одначе, найбільша загроза для неї настала тоді, коли деякі арабські держави на базі неправильного розуміння своїх національно-державних інтересів ввійшли в російсько-совєтську орбіту. З тим моментом інтереси поодиноких арабських народів і держав станули проти себе. Рішуче, тривало, дефінітивно. Бо ніколи королівська Йорданія, Савдійська Арабія, Марокко не підуть спільним шляхом з просовєтською Сирією, червоним Південним Єменом, які допомагають знищити їхні системи, режими й керівних людей.

ГУЧНО ЗАПОВІДЖЕНА КОНФЕРЕНЦІЯ франкомовних країн, яка мала відбутися в Дакарі, Африка, столиці Сенеґалю, де населення говорить французькою мовою, не відбудеться. Президент Сенеґалю Леополд Сеньгор формально відкликав її. Безпосередньою причиною відкликання конференції, яка мала в пляні покликати до життя франкомовний „коммонвелт" на взір британського, була відмова Франції взяти участь у ній. Франція вчинила так у зв'язку з конфліктом, який виник між федеральним канадським урядом, очоленим французом П'єром Трудо, і провінційним квебекським урядом, очоленим французом Рене Лєвеком. Рене Лєвек і квебекський його уряд намагалися вислати окрему квебекську делеґація на ту конференцію й хотіли виступати на ній як окрема суверенна держава, бо учасниками конференції мали бути тільки представники держав, а не меншостевих груп. Федеральний канадський уряд рішуче спротивився тому, заявляючи, що Канада одна й неподільна, і репрезентувати її має право тільки і федеральний уряд. З огляду на те, що ніякого компромісу не осягнено, Франція, яка завжди підтримувала французький характер провінції Квебек і намагалася плекати з ним окремі близькі стосунки, відмовилася брати участь у конференції.

Володимир Душник

АВАНТЮРНИЦТВО МОСКВИ

Совєтська інвазія Афганістану — це найновіший приклад брутальної інтервенції у незалежних державах. „Совєтський Воєний Журнал", місячний орган Міністерства оборони СССР, яке має контролю над усіма совєтськими військовими силами, заповів, що дуже можливо совєтська інвазія відбуватиметься різними засобами-допомогою лівим урядам, або „підсиленням" комуністичної революції.

Чи зуміє Америка запобігти таким совєтським інвазіям? Совєтський журнал з усією зухвалістю твердить, що ні. Цей орган пише, що з огляду на це, що СССР має перевагу над ЗСА в атомових ракетах, Америка вже не всилі здержати Совєтський Союз. Це відноситься,— пише журнал, — не тільки до атомової зброї, але в певних обставинах, також до „малих, місцевих війн".

Недавно, Леонід Брежнєв, який часто говорить, що СССР далі вірить в політику детанту і її практикує, гостро загрозив Заходові, сказавши: „ми не є пацифістами, і не хочемо миру за всяку ціну".

Клопоти

Одначе, західні реалісти, які добре знають Совєтський Союз, сумніваються у безконечність „войовничости" Москви і не вірять, що СССР може вести війну на три фронти без катастрофальних наслідків для дальшого існування совєтської російської імперії.

Найновіші втікачі чи еміґранти з СССР інформують про постійні збройні сутички на совєтсько-китайському кордоні, який тягнеться здовж нього понад 4,000 миль. Другий фронт — це совєтський фронт в Афганістані, який змушений вести затяжну боротьбу проти афганських партизанів, що їх понад 100,000-на совєтська армія не може зліквідувати, не зважаючи на страшні і дикі методи нищення афганського населення совєтськими військами і поліцією. Третій і покищо невидимий совєтський воєнний фронт — це Польща, де Москва покищо програла, але її протинаступ, раніше чи пізніше, прийде.

Протягом двох останніх років неврожай у СССР був великий. Клопітлива промова Брежнєва вповні виявила, що совєтські харчові крамниці світять пусткою, бо бракує найелементарніших споживчих продуктів, не тільки м'яса, але й масла.

У 1979-1980 роках Совєтський Союз рівнож не дописав у промисловій продукції Вперше після закінчення Другої світової війни такі стратеґічні сирівці, як: вугіль, залізна руда, сталь, цемент та промислові хемікалії не продукувалися повище попередніх квот, як це передбачено в державному пляні. Колективи дістають меншу кількість тракторів та комахо-вбивчих хемікалій. Совєтські громадяни також відчувають пекучий брак радіових апаратів, холодильників, светерів, білизни тощо.

Низька промислова продукція, згідно з опінією спеціялістів, триватиме довгі роки. Тому, що СССР має тепер низький приріст населення — понад 2 мільйони варстатів праці необсаджені з причини браку робітників. Назагал, більше осіб відходить на пенсію, чим зі шкіл — абсольвентів. Із совєтської статистики видно, що цей брак робочої сили — перманентний, а з бігом часу ставатиме ще більш пекучим.

Від 1929 року, коли Сталін почав індустріялізацію СССР, величезна частина совєтського бюджету йшла на воєнні збροєння та армію. На цю тему одна совєтська колгоспниця мала сказати американським туристам таке: „Вправді, я не маю черевиків, але зате ми маємо найкращі танки в цілому світі".

А сьогодні як бачимо, совєтська армія, невишколена до боротьби з партизанами, та виснажена безустанними нападами в Афганістані, біля самої столиці Кабулю, що викликало в совєтському військовому журналі „Червона Зоря" нарікання на „низьку мораль" совєтського вояка.

Шовіністичний мілітаризм

Після смерти Сталіна кожного політичного провідника в СССР, який протиставився військовій команді, знищено. Це зустріло і голову НКВД Берію, коли він намагався вхопити владу у свої руки. Його заарештовано, а відтак військовий суд засудив його на кару смерти. Двічі совєтські маршали допомогли Хрущову виграти двобій з Маленковим, який хотів збільшити виробництво споживчих товарів коштом тяжкої воєнної промисловости. Одначе, коли Хрущов спенсіонував 200,000 совєтських старшин ніби на користь вишколу спеціялістів в ракетній зброї, військова команда піддержав Брежнєва, який усунув Хрущова.

Тепер, 73-річний Брежнєв, який співпрацював з мілітаристами, розбудовуючи конвенційні совєтські збройні сили, є в поганому здоров'ї і старіється. Його відношення з генеральним штабом значно погіршилися, а старшинський корпус не скриває своїх надій на захоплення влади у свої руки. Наприклад, полк. Володимир Бондаренко, професор Ленінської Військово-Політичної Академії, недавно перестерігав, що без докладного знання модерної воєнної техніки є майже неможливо вести совєтську закордонну та економічну політику. Цебто, лиш військові можуть бути добрими дипломатами і економістами!

Дуже можливо, що по смерти Брежнєва світ побачить Червоного Наполеона на троні в Кремлі. Не треба забувати, що російські царі, звичайно з такими прикметниками як „грізний", „великий" і т.п., були завойовниками чужих держав і просторів при допомозі армій, що їх утримувало обтяжене податками громадянство, ще й співаючи пеани самодержавцям - тиранам.

Панас Феденко

ПАПА В КРАЇНІ ЛЮТЕРА

Уже попередник теперішнього голови Католицької Церкви — Папа Павло УІ — відбув далекі подорожі в різні країни Азії й Америки. Технічне досягнення XX століття — літунство — дає можливість для того.

Папа Іван Павло II поставив собі завдання пізнати світ, народи й звичаї різних країн через безпосередній контакт з ними. В листопаді 1980 року прийшла черга й на Західню Німецьку Федеративну Республіку. П'ять днів пробув Папа в Західній Німеччині, від 15-го до 18-го листопада. В цей короткий час він мав 30 проповідей до німецьких католиків, відбув наради з представниками католицького і протестантського духовенства, як і з духовними особами інших релігій.

Папа не тільки голова Католицької Церкви: він також правитель малої держави — Ватикану. Як голова держави, Папа мав розмови з президентом Федеративної Республіки Карстеном та з головою Уряду канцлером Шмідтом.

При зустрічах з делеґатами католицької молоді, з мистцями й журналістами, з представниками чернецтва Папа висловлював свій погляд на різноманітні проблеми релігійного, культурного і суспільного життя. Це все, як і Богослуження, у яких Папа брав участь, вимагали від нього великої пильности і фізичного напруження.

У дотеперішніх своїх подорожах Папа відвідав переважно країни з католицькою людністю (Туреччина — мусулманська країна — та Північна Америка не входять у рахубу). Натомість Західня Німеччина, разом з Східньої, комуністичною Німеччиною, мають більшість протестантську. В Федеративній Німецькій Республіці число католиків і протестантів майже однакове.

Лютер і Лойола

Був час, коли реформа Церкви, що її почав учений чернець — богослов Мартин Лютер у 1517 році, захопила була майже вся людність Німеччини. Цьому успіхові реформації стало на перешкоді Товариство Ісуса, що почало діяти з благословення Папи 1540 року під проводом баскійського лицаря Ігната Лойоли. Орден Езуїтів (від слова Jesus) завів у себе дисципліну на військовий лад. Він допоміг зреформувати Католицьку Церкву і почав наступ на ті країни, що пристали до Лютерової Церкви. Єзуїти взялися особливо до організації шкільництва на новий лад і діти протестантів, що вчилися в єзуїтських школах, були виховані в католицькому дусі.

Князі німецьких південних країн — австрійських і баварських — зосталися вірні Католицькій Церкві. Ворожнеча між католиками й протестантами не вгасала, хоч була спроба замирення, коли князі німецьких держав постановили, що піддані мусять належати до тієї віри, що її визначає володар країни: „Cuius regio, eius religio" (Чия держава, того й віра").

Однак це правило не принесло заспокоєння і 1618 року вибухла між католиками й протестантами війна, що тривала 30 років, зруйнувала Німеччину і кінчилася 1648 року. Франція і Швеція, що встряли до війни, мали великі від того вигоди.

Нові догмати

Папа Іван Павло II, що був перед вибором на голову Католицької Церкви, архиєпископом у Кракові, знайшов у Західній Німеччині іншу релігійну атмосферу, інші настрої католицького суспільства ніж в його батьківщині — Польщі. Від давна польське католицьке духовенство було підпорою польського патріотизму і Польща була вірна Римській Церкві. Польське католицьке духовенство прийняло й нові догмати Католицької Церкви, наприклад, догмат про непомильність рішень Папи, проголошених офіційно з амвону (ex cathedra) і догмат про фізичне перенесення Діви Марії на небо. Спроби комуністичного уряду розбити єдність Католицької Церкви в Польщі не мали успіху: мусіла компартія терпіти існування незалежної організації — Католицької Церкви, — яка зосталася в постійному зв'язку з Ватиканом і зберегла свій вплив у польськім народі.

Зовсім інша ситуація в Західній Німеччині та в інших індустріялізованих країнах Заходу. Відомо, що в країнах добробуту все далі маліє число людей, які сповняють церковні приписи, правила й обряди. Вони нормально записані, як приналежні до церковної громади, але часто ставляться до основ релігії скептично й критично.

Це помітно також у Західній Німеччині, серед католиків і протестантів. Між

(Продовження на ст. 4)

З господарського життя

Господарські пляни президента-електа Роналда Реґена стають центральною проблемою в його майбутній політиці. Це підкреслює він, це також підкреслюють його найближчі співробітники. Власне у великій мірі під кутом потреб господарського життя Реґен добирає склад свого кабінету. Так само публічна опінія і широкі кола економічних експертів усебічно обговорюють ці питання. Особливу увагу привертає передвиборча обіцянка Реґена, яку він рішуче повторює й після виборів, редукції державних бюджетів у майбутніх роках разом з обниженям податків. Державні видатки мали б бути поменшені на 7 до 10 відсотків, а податки на 30 відсотків з тим, що це мали б розкласти на три роки по 10 відсотків річно. Економісти звертають увагу на величезні труднощі добитися цього. Вони вказують, що 24 відсотки бюджету йде на оборону. Видатки на оборону Реґен обіцяв піднести на коло 7 відсотків. Відсотки від державного заборгування становлять 9 відсотків бюджету і їх зменшити не можна. Не можна також зменшити видатків на пенсійний фонд федеральних урядників, соціяльне забезпечення, іншуранс, які становлять 32 відсотки бюджету. Разом — 65 відсотків бюджету, які в ніякому разі зменшеними не можуть бути. Залишається 35 відсотків і якщо б у тих ділянках поробити обнижки до наміченої суми 7 до 10 відсотків бюджету, то що ж тоді залишиться, підкреслюють експерти.

Перша американська торговельна виставка в Пекіні, яка тривала 12 днів, закінчилася великим успіхом. 90 відсотків виставлених товарів продано. 200 американських фірм, які брали участь у виставці „нав'язали контакти з величезною кількістю людей, для них дуже інтересних і для їхньої ділянки властивих, як подав кінцевий комунікат. Уже наступного року компанії ЗСА матимуть додаткову продаж на китайському ринку на приблизно 100 мільйонів долярів. Усіх відвідувачів було понад 200,000. Власне з відвідувачами вийшли непорозуміння. Американці виставили листи відвідувачів, що їх вони запропонували, і за яких вони заплатили ціни вступу. Але китайці не всім видали вже заплачені квитки, але настоювали, що деяких китайських відвідувачів їхні американські спонзори мали впроваджувати на терени виставки без квитків.

На острові Балі, Індонезія, мала відбутися 15-го травня чергова конференція ОПЕК. Одначе, не зважаючи на важливі справи, які були намічені в її програмі, вона не відбудеться. Причина — іраксько-іранський конфлікт, і інші арабські конфлікти, а крім цього інформація, що іранці хотять схопити іракську делеґацію.

Концерн великих японських фірм на чолі з фірмою Мітсуї, який мав контракт на будову одного з найбільших світових петрохемічних комплексів в Ірані „Бандар Хомейні", застановляється над залишенням будови, яка викінчена на 85 відсотків. Ціла будова мала коштувати понад три більйони долярів, а тепер з огляду на війну і її наслідки-кошти дійдуть до 4,8 більйонів, або навіть п'ять більйонів долярів. Японці перестали будувати „Бандар Хомейні", бо його терен опинився вподлизу воєнних дій. Положене воно недалеко Абадану, який уже від довшого часу є під важким обстрілом іракської артилерії, а можливо навіть оточене іракськими військами. Японські й інші закордонні робітники від'їхали здебільшого додому а найняти нових спеціялістів було б трудно. Однак залишити цілий проєкт дуже важко, бо його спільники втратили б 1,4 більйона долярів у такому випадку. Уряд Ірану настоює, щоб компанії, які підписали контракт і вели дотеперішні будови, провадили їх після закінчення війни. „Бандар Хомейні" складається з 13 великих фабричних заведень, а будівельні роботи розпочато ще 1976 року.

Американська літакобудівельна компанія Боїнґ зазнала чималої невдачі, бо арабські країни почали закуповувати нові літаки не в ній, а в европейській „Ейрбас компані". Йдеться про джети нового типу, які будуть у найближчому майбутньому найпопулярнішим літаком, тому що поєднують у собі велику поємність зі швидкістю та дуже ощадним уживанням пального. Закуп значнішої кількости европейських літаків „Ейрбас" може започаткувати тенденцію відходу від американських виробів літакобудівельної промисловости, бо тепер, крім европейців, постав союз японських фірм, які, приступають до побудови літаків для масового цивільного транспорту.

Індонезійська державна нафтова компанія „Пертаміна" стала жертвою новочасних морських піратів, які спеціялізуються у грабежі та обманах нафтових морських транспортів. Цим разом в цілу аферу замішана філія американської фірми Ексон в Сінґапурі, яка винаймала нафтоналивні кораблі піратам і вони переладували ропу на ті кораблі та ними доставляли її до відборців. Офіційні чинники Ексон Ессо не заперечили факту вживання їхніх кораблів, але їхні чинники не мали найменшого поняття, до чого вживають кораблів, які вони віднайняли іншим.

Іван Флис
головний предсідник УНС

БЕЗСЛАВНИЙ XIII КОНҐРЕС

(III)
(10)

Мої ноги не переставали трястись. Я підсвідомо здавав собі справу, що ця Заява була найповажніша, яку мені прийдеться скласти в моєму житті. Це, що мало статися, було суцільним відступленням від ролі УНСоюзу як арбітра між противниками в житті нашої українсько-американської громади. УНСоюз — не з власного вибору — поставлено в стан противника.

Заява УНСоюзу, яку я виголосив, звучить:

Заява

„Сталося так, що цей наш Конґрес Українців Америки має приписане число 13, а це число люди вважають за нещасливе.

УНСоюз слідкував з тривогою за розвитком подій на терені УККА в останній каденції, зокрема в останніх двох роках. Нас тривожило виразне зловживання основними засадами демократії аж до її заперечення. Нас тривожили навіть випадки проголошування помилкових інформацій для досягнення партикулярної мети.

Нас глибоко тривожила підготова до цього Конґресу, що всеціло проходила під кутом партикулярних цілей одного угрупування, а не таких великих цілей і завдань, що їх визнає статут УККА, які сьогодні є найбільше потрібні.

Нас тривожило нехтування, свідоме чи ні, цими репрезентантами основних принципів нашої американської системи, респектування других, яке є першою передумовою членства в УККА.

УНСоюз протестує проти порушення традиційної структури Президії УККА.

УНСоюз протестує проти відсунення Братських Союзів від ротаційної системи Екзекутивного віцепрезидента і відсунення їх на другорядні пости в структурі Екзекутиви.

УНСоюз протестує проти нехтування постанов статуту через збільшення числа членів Екзекутиви з 15 до 26 і одностороннє переведення цього Конґресу.

Маючи все це на увазі, члени Головного Уряду УНСоюзу — делеґати, у почутті великої відповідальности перед своїми членами та перед громадою, рішили не брати дальшої участи у нарадах цього Конґресу, законність підготови і рішення якого є під поважним знаком запиту, тоді якщо пропозиція, зформульована виборчою Комісією, буде прийнята, як подано.

УНСоюз буде готовий тісно і постійно співпрацювати з іншими для необхідної реорганізації УККА і його системи, для виготовлення відповідного правильника, щоб у майбутньому виконувати покладені на нього та визначені його статутом завдання виключно в найкращому інтересі всієї нашої громади, як і нашої американської країни та нашого українського народу".

Лявіна продовжувалася. Понад 20 центральних організацій зголосили — одні свій вихід з УККА, інші вихід з дальших нарад Конґресу, а деякі свій гострий протест, проти диктаторського поступування більшости проти інтересів не тільки меншости, але й проти всієї нашої українсько-американської громади.

Напруження на Конґресі збільшилося. Якщо ті, які загрозили своїх виходом з Конґресу, виконають свою погрозу, тоді на залі нарад залишиться тільки фракція Визвольного Фронту. УККА негайно перестане бути організацією організацій., чи „централею централь" — та стане тільки інструментом одної української політичної фракції.

Ми очікували на дальший розвиток. Що матиме до сказання в справі цього нового розвитку д-р Лев Добрянський? Він напевно не бажатиме розбиття УККА — ми думали.

Довго чекати не довелось.

ЗАКІНЧЕННЯ

У попередніх частинах цього звіту для членів УНСоюзу я старався вести їх крок за кроком від причин, які призвели до відчуження у відносинах між проводом Визвольного Фронту й Українським Народним Союзом, до тієї атмосфери, яка запанувала на залі нарад після того, як приблизно 20 крайових українських організацій, вислухавши звіту Номінаційної комісії, зголосили свої протести або намір вийти із залі конґресових нарад.

XIII Конґрес для одних прибрав жалюгідний характер, а інші натискали, щоб вчинити його „конґресом переможців", як закликав Володимир Мазур під час відкриття Конґресу.

Понад 20 організацій були готові вийти із залі конґресових нарад, якщо більшість намагатиметься накинути їм рекомендації Номінаційної комісії. Спротив опирався на скасуванні ротаційної системи, якою досі користувалися чотири братські Союзи на пості екзекутивного віцепрезидента УККА. Але, чи це справді було суттю проблеми?

Це, проти чого яких 20 організацій дійсно спротивлялись, було членство в УККА, в якому одне політичне угрупування буде домінувати. Для союзовців це було б справді заохочуючим думати, що всі ті яких 20 організацій стояли по боці УНС і УБС та обороняли їхнє право на участь у ротаційній системі. Так, серед опозиції було багато таких приятелів українських братських Союзів, які готові були рискувати своїм майбутнім в українській громаді, займаючи таке саме становище, яке зайняли УНС і УБС.

Але, погляньмо в вічі дійсності. Тільки кілька тижнів перед Конґресом один із демократичних секторів закликав у своїй газеті до скасування ротаційної системи. Нам треба рахуватися з фактом, що між опозиційними організаціями були такі, які були справді заздрісні за упривілейоване становище Союзів в нашому зорганізованому українському житті та за повагу, якою втішаються наші Союзи в наших громадян. Такі організації не хотіли казати: „Ми не бажаємо, щоб Білинський був екзекутивним віцепрезидентом УККА". Для них було зручніше і вимагало менше відваги казати: „Ми хочемо ротаційної системи", бо ця ротаційна система виключала будь-кого іншого на цьому пості поза головами чотирьох братських Союзів.

Проте, незважаючи на те, що було сказане, воно зводилось до того самого. Понад 20 центральних організацій підносили в унісон свій голос та відважно заявили „містові і світові", що вони мають більше довір'я до чесної гри, яка характеризує поступування Українського Народного й Українського Братського Союзів, аніж до „механічної більшости", яка осідлала б нашу американсько-українську громаду політичними наглядачами.

(Продовження буде)

Відбулися загальні збори ЛМКлюбу в Ню Йорку

У п'ятницю, 31-го жовтня ц.р. відбув Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку свої 30-ті загальні збори.

Отож, цього року минає 30 років безперервної праці Клюбу.

Багато ще з нас пам'ятає, як після приїзду до Ню Йорку з наших таборів, де буяло громадське життя, ми тут, в новому світі просто розгубилися. Кожний шукав праці, заробітку, мешкання, якогось забеспечення.

Але була людина, що навіть в такому незорганізованому житті думала не лише про хліб, бо відомо, що не одним хлібом живемо. І таким був відомий український мистець-скульптор, Сергій Литвиненко, який приніс цю ідею зі Львова.

І так, в червні 1950 року ми перший раз зійшлися на четвертому поверсі авеню „Б". Тісне, мале приміщення... Збиралися там різного роду товариства: і мистці, і студенти, і спортовці, і науковці. Всі гуртувались разом, щоб відпочити від буденних турбот і побути в іншім уявнімсвіті. Литвиненко мав щасливу руку, взявся до роботи, закотивши рукави...

Небаго вже лишилося в живих з першої Управи Клюбу, щоб відмітити святково його 30-річчя та згадати його засновника С.Литвиненка.

Час пливе, як бистра вода, і немає стриму. За той час перебув Клюб всякі переміни, але праця Клюбу йде безупинно далі.

І ось цього року, 31-го жовтня, ми відбули тихо, без гомону ювілейні загальні збори. Звітували — голова інж. Тарас Грицай; імпрезовий референт Степан Крижанівський; секретар Ірина Гошовська; касир Стефанія Нагірна; організаційний референт Надія Литвиненко; пресова — Соневицька; господарська референтка Анна Никифорякова; референтка зв'язків Марія Карпевичева; адміністраційний референт Мирон Заліпський і технічний референт Осип Старостяк. Всі звідомлення були дуже докладні і солідно опрацьовані.

У своєму звіті голова інж. Т. Грицай підкреслив тісну співпрацю цілої Управи — кожний сумлінно виконував свої обов'язки, але душею Клюбу і всіх вечорів був імпрезовий референт артист театру С.Крижанівський, якому зібрані члени подякували спонтанними оплесками. С.Крижанівський подав докладний звіт зі своєї ділянки праці. Він перейшов всі п'ятницеві вечори в Клюбі, а було їх власне 32, і решта спільно з іншими товариствами.

Фреквенція була переважно достатньою, але часто переступала 100, а навіть 150 осіб. Вечори були дуже різноманітні, про що докладно оголошувано щотижня у „Свободі". Фінансова референтка Ст.Нагірна склала подрібний звіт. Приходу було 7,000 дол., розходу — , сальдо — 3,450 дол.

Секретарка Ірина Гошовська мала занотованих 6 засілань Управи. Пресова референтка прочитала короткий нарис про вагу преси в кожній організації, писала щомісяця хроніку доповідей до „Свободи", а було їх п'ять і три статті. Дуже добре працювала господарська референтура, що п'ятниці був чинний буфет з „канапками" (направду, по-мистецьки прикрашеними), кава і солодке. Все це — завдяки невтомним паням: А.Никифоряковій, О.Леньовій і С.Крушельницькій.

Після звітів в дискусії забрали голос присутні члени, які висказували признання для діяльности Клюбу. Інж. І.Кравців сказав, що нечуло вести таку работу, дуже потрібну для культурної публіки, не маючи ніяких дотацій.

Контрольна Комісія (голова ред. О.Питляр) по переведенні докладної перевірки всіх книг і рахунків поставив внесок на уділення абсолюторії, що присутні одноголосно ухвалили. Голова Номінаційної комісії Ірина Гошовська подала листу нової Управи, яка зі незначними змінами залишилася тою самою: голова — інж.Т. Грицай, заступник і імпрезовий референт — Ст.Крижанівський; секретар — І.Гошовська; касир — Ст.Нагірна; преса — Ольга Соневицька; господарська референтка — А.Никифорякова і Ст.Крушельницька, контрольна комісія — ред. О.Питляр, Марія Карпевич, проф. В.Барагура, вільний член і зв'язковий — О.Лень; адміністаційний референт — М.Заліпський; технічний — О.Старостяк.

З новою управою вступили ми в четверту декаду існування Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку.

Ольга Соневицька.

Гоголь, Шевченко та Куліш про козацьке минуле

УВАН у Вінніпегу влаштувала в суботу, 16-го листопада ц.р., сесію, на якій головним доповідачем був гість із Гарвардського університету д-р Юрій Грабович.

Доповідач розглянув козацьке минуле в творчості Гоголя, Шевченка і Куліша під кутом структуральної аналізи. В оцінці проф. Грабовича всі три літературні постаті є виразниками літературного романтизму. Всіх трьох цікує історична творчість, однак, коли в Гоголя і Шевченка мітичні і ірраціональні картини й постаті, то картини Куліша є більш раціональні, будовані не на міті, а на фактах. Доповідач уважає, що Куліш перший в українській літературі започаткував історічну повість. На підтримку своєї тези проф. Грабович навів типові праці всіх трьох. І так, для Гоголя — типовий „Тарас Бульба", для Шевченка — його історичні поеми, для Куліша — його „Чорна Рада".

Коли структуральному суспільству протиставити „комунітас", сказав доповідач, то Гоголь і Шевченко — це представники цієї загальної спільноти, тоді як Куліш є виразником структурального суспільства, в якому важливу ролю відіграє класова стратифікація.

Доповідь д-ра Грабовича була на високому літературному рівні під оглядом змісту і форми. Після годинного викладу посипалися запитання та зауваження, які продовжались теж і після закриття сесії. Підкреслювано, що геніяльного Шевченка важко приділити до якоїсь визначеної системи.

Гоголеве українство обернулось в імперську ідею, але переважаюча творчість Гоголя таки наскрізь українська, хоча писана в російській мові. Куліш, який засуджував чернь, однак ідеалізував козацьку старшину, хуторянство, патріярхальщину. В нього теж знаходимо мітизм, який цікує Гоголя і Шевченко. Є там теж і містицизм.

Сесія УВАН та особа доповідача, молодого українського літературного критика, стягнула багато зацікавлених.

У запитах і дискусії взяли слово: о.д-р О.Баран, інж.А. Добрянський, мгр С.Мухин, д-р М.Марунчак, д-р Ю.Чубатий, інж. Севириненко та інші. На сесії приявні тепло привітали декількоро українців з Польщі, які переселилися напостійно до Канади. Їх представив президент УВАН д-р О.Баран.

М.Мар

НЕПРАВИЛЬНЕ ІМ'Я

У „Свободі", в ч. 255-ім, з 6-го грудня, у репортажі п. з. „Клівлендська Округа УНС відбула збори", згадуючи заслуги довголітнього секретаря 240-го Відділу УНСоюзу в Клівленді, помилково подано його ім'я: Микола Кігічак, а має бути: Михайло Кігічак. — Ред.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найпізніше

до 20-го грудня 1980 року

Папа в країні...

(*Продовження зі стор. 2*)

духовенством цих Церков є визначні учені теологи, які висловлюють друком такі погляди, які суперечать постановам ієрархії і давній традиції. Наприклад, професор католицької теології університету в Тюбінгені Кюнг у своїх книгах заперечує догмати Католицької Церкви. Католицька ієрархія заборонила Кюнгові ширення „Єресі", але без успіху. Критики традицій Католицької Церкви вимагають реформ і вказують на небезпеку для церкви від „консерватизму".

Римська Церква приписує духовним особам безженність (целібат) і ставить певні обмеження католикам, що беруть шлюб з особами іншої віри. Римська Церква виступає проти засобів, що ведуть до обмеження приросту людности. Догмати, обряди й звичаї Римської Церкви викликають сумніви й опозиції. Зокрема серед молоді: делегація німецької католицької молоді мала авдієнцію у Папи і просила його, щоб зробив зміни в строгих вимогах церковної влади до віруючих.

Зменшення кандидатів

Треба зазначити, що з цієї причини зменшується з кожним роком число кандидатів на священство в Католицькій Церкві Західньої Німеччини і в різних провінціях парафії осиротіли: немає ким заступити померших настоятелів. щоб зарадити лиху, Німецька Католицька Церква запрошує священиків із Польщі. Бо там Церкві не бракує духовенства.

Так справджується давня українська приказка: „Як тривога, то до Бога!" В біді, в небезпеці під режимом диктатури і всякого поневірряння, люди, в безнадійності, шукають полегкости і допомоги від надприродної Вищої Сили. Це зрозумів і Сталін за Другої світової війни: він дав був волю духовенству різних релігій молитися за перемогу совєтської армії над Гітлером. Для того використано й „опіум народу..."

„Проща" Папи Івана Павла II до Німеччини збудила в частині суспільства надії на об'єднання Церкви Католицької з Протестантською, згідно з євангельським кличем: „Нехай буде одне стадо і один пастир". Німецька преса цитує слова Папи про зближення Католицької Церкви з іншими християнськими Церквами.

До об'єднання далеко

Однак до об'єднання Церков дуже далеко. Не обряди стоять на перешкоді об'єднанню, а догмати, що їх не схоче зректися ієрархія Католицької Церкви та інші Церкви. Об'єднання можливе тільки, якщо б протестантські Церкви визнали реформацію Мартина Лютера за „помилку", „Гріх" або „Єресь" і прийняли б Римського архиєрея за свого духовного провідника й батька. Про таку самоліквідацію Лютерової Церкви в Німеччині протестанти не думають.

Дехто з противників створення єдиної Вселенської Церкви висуває свій „аргумент" проти того, мовляв об'єднання християнських Церков буде знаком-сигналом другого приходу Ісуса Христа з неба на землю, який буде судити живих і мертвих, як вони своїми добрими ділами й гріхами заслужили...

Ювілейне святкування в Юніондейлі

Неділя 23-го листопада біжучого року була вельми радісним днем для всіх парафіян української православної церкви св. Архистратига Михаїла в Юніондейлі, Н. Й. В цей бо день вірні святкували золотий ювілей своєї парафії, а водночас і Храмове свято.

Точно о годині 10-ій ранку почалася урочиста Служба Божа, яку очолив настоятель парафії о. д-р Семен Гаюк в сослуженні о. Василя Іващука — настоятеля української православної церкви св. Софії в Байоні, Н. Дж., та о. протодиякона Володимира Поліщука з Лейквуду, Н. Дж.

Молитовно спів хор, підсилений деким з гостей, під диригентурою студента Олександра Калиновського. Апостол і св. Євангеліє були прочитані українською та англійською мовами. Щоб не перервати св. Літургії, глибокозмістовну проповідь у зв'язку з ювілейними святкуваннями виголосив о. Василь Іващук перед цілуванням св. Хреста. Отець настоятель сердечно подякував о. В. Іващукові за його гарну проповідь, а водночас представив його вірним з великою похвалою, як довголітнього педагога і невтомного працівника на освітній і громадській ниві, побажавши йому успіху і на церковній ниві в нелегкій душпастирській праці. Тепло і з правдивою пастирською любов'ю о. настоятель привітав всіх парафіян з Храмовим святом та золотим ювілеєм, побажавши їм великих милостей від Господа Бога та постійного заступництва св. Архистратига Михаїла. Положеними многоліттями, виголошеними о. протодияконом В. Поліщуком, та зворушливою молитвою „Боже, вислухай благання..." було закінчено церковні відправи.

О годині першій парафіяни й запрошені гості — всіх разом понад 250 осіб — зайняли місця за столами в просторій парафіяльній залі, і інженер Сергій Небожинський короткими привітаннями відкрив святочну трапезу, попросивши о. д-ра Семена Гаюка помолитися та поблагословити страви, а мгра Михайла Піщемуху — взяти на себе обов'язки тостмайстра.

На сцену були запрошені парафіяни — основоположники і старші довголітні парафіяни, які з рук о. настоятеля і голови сестрицтва Феодосії Небожинської в знак пошани і признання одержали білі гвоздики, що їх приколили на грудях цих заслужених парафіян. Разом з ними стояло біля десятка п'ятирічних і шестирічних дітей, як наявна зміна в майбутньому.

Привіти для парафії розпочалися виступом Дарії Заверухи від української православної громади у Вест Айсліпі, Н. Й. Слід зауважити, що Дарія Заверуха вже тут народилася; вона — учителька середньої американської школи, але не втрачає зв'язку зі своїми людьми й із своєю Українською Православною Церквою.

Далі з привітами виступали проф. д-р Василь Омельченко від УВАН, проф. Іван Самійленко від Українського Інституту Америки, від Українського Народного Союзу — В. Шпачинський, від ООЧСУ — мгр Катерина Мицьо, від ОДВУ — Микола Курчак, від місцевого відділу УККА — Б. Копистянський, від Союзу Українок Америки — Зіновія Зарицька, від „Самопомочі" — інж. Юрій Штогрин, від Пласту — Б. Курчак, від „Українського Тижневика" — журналістка Галина Сміндак, від церкви св. Софії в Байоні — о. В. Іващук, від церкви св. Апостолів Петра і Павла — о. Петро Сагайдачний, і від церкви св. Володимира на 82 вул. у Ню Йорку — заслужений парафіянин тієї церкви — М. Коник.

Були зачитані і письмові привіти: від о. Емілія Шараневича, пароха української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді; о. протопресвітера Артемія Селепини, голови Консисторії в Бавнд Бруці, Валентини Кузьмич — голови Об'єднання Українських Православних Сестрицтв. В усіх привітах висловлювались щирі побажання для св. Михаїлівської парафії та признання за довершену працю на славу Божу та на хосен українського народу. В деяких привітах було і побажання, щоб грядучий ювілей — Тисячоліття хрещення Руси-України, весь наш народ відсвяткував разом у дусі справжнього християнського екуменізму, а особливо в дусі щирого українського братерства та любови.

Найбільш заслуженим парафіянам, що віддано працюють для Церкви і парафії, о. настоятель роздав благословенні грамоти від Митрополита Мстислава. Під рясні оплески присутніх голова парафіяльної управи від імени всього парафіяльного уряду та від імени всіх парафіян вручив Грамоту признання за душпастирські труди для о. д-ра Семена Гаюка. Мистецьке виконання грамоти для о. настоятеля та художнє оформлення сцени для святкування виконав відомий мистець Ігор Кучмак, за що його також нагороджено бурхливими оплесками.

Глибоко продуману промову виголосив інж. Сергій Небожинський, подаючи в ній сконденсований начерк парафії, але з багатьма цікавими деталями. Він з належною пошаною й пієтизмом згадав цілий ряд імен будівничих парафії — духовних і мирян, які віддано трудились для добра парафії.

На закінчення виступив о. д-р Семен Гаюк, який у коротенькому слові особливо підкреслив молитовну настроєнність тих будівничих, з якою вони перемагали усі труднощі в минулому, та висловив впевненість, що спільною молитвою і наполегливою працею українська православна парафія в Юніондейлі й далі житиме, зростатиме та буде йти від сили в силу.

При кінці трапези почалася мистецька програма виступом Самостійного гуртка бандуристів у Юніондейлі під керівництвом Олександра Калиновського. Молоді бандуристи гарно виконали кілька точок, а саме: „Кант про спасіння", „Лезгінський танок", „Їхав козак" і народну жартівливу „За городом качки пливуть".

Захоплюючим був виступ окремого тріо наших улюблених місцевих співачок — Іванни Солтис, Валентини Лисняк і Марти Шпачинської, яке в супроводі професійної піяністки, абсольвентки Джуліярд коледжу Ніни Павленко з чуттям проспівало три музичні твори: „Ти прекрасна" — музика Верді, „На світанку" — музика Білаша і „Сонце сховало" — Людкевича, за що цей невеличкий, але зіспіваний ансамбль разом з піяністкою був справедливо нагороджений бурхливими оплесками.

Ніна Павленко виконала на фортепіяні два клясичні твори: „Токкату" Баха і „Вальс" Шопена, заворожививши уважних слухачів чудесною технікою гри та глибоким відчуттям цих творів. Оплески не вгавали.

Левко Лисняк з неабиякою бравурою виконав „Мазурку" Шопена, за що також зібрав немало оплесків і похвал.

На закінчення цієї гарної імпрези церковний хор під диригентурою О. Калиновського проспівав відомий кант, що понад століття був немов народним славнем многострадальної Холмщини і Підляшшя, „Пречистая Діво, Мати нашого краю" і „Боже великий, єдиний". **Юрій Веремчук**

Авторський вечір Оксани і Володимира Куліша у Чікаго

Оксана Керч — Слава Куліш — і Володимир Куліш — це на українські умови небуденна подружня пара: вони обидвоє працюють в українській літературі. В споріднених і різних жанрах - в прозі, в драмі, в гуморесці і в журналістиці вони дають українській літературі і українській громадськості максимум зусилля і праці, докладаючи успішно цеглинки-перлини до нашого національного, літературного храму.

Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобод України, Відділ Чікаго, мало шану гостити у себе цю подивугідну літературну пару у суботу, 15-го листопада ц.р., в рамках їхнього авторського вечора, який пройшов із великим успіхом при вщерть заповненій залі місцевого відділу СУМ ім. М. Павлушкова.

Присутні зворушливо привітали появу Слави Куліш, яка творить під псевдонімом Оксани Керч, і її чоловіка Володимира Куліша ще перед початком програми вечора у дружніх розмовах і в товариській атмосфері, так, неначе всі були особисто знайомі вже довгі роки. Обидвоє автори радо обдаровували покупців своїх творів автографами і присвятами, доки керівництво вечора не покликало всіх до порядку програми.

Оксана Керч має своє визначне місце в українській літературі здавна. Її жанри, повістева проза, драма і журналізм, носять на собі її особливий акцент ясности задуму, слова, сюжету і переконання. Вона є автором повістей „Альбатроси", „Наречений", „Вульва", „Ленка", „Такий довгий рік", як рівнож цілої низки п'єс, включно із нагородженою на конкурсі Марусі Бек „Будинок культури". Вона також є лавреатом Українського Літературного Фонду ім. І. Франка за повість „Наречений".

Володимир Куліш, син і спадкоємець талановитого пера драматурга Миколи Куліша, є автором повістей „Їх було трьох", „Пацани", „Поврітє на слово", „Повість без назви", відомої і популярної п'єси „Ліс шумить" та численних гуморесок. Він збагатив українську літературу спогадами „Слово про будинок „Слово"", дуже цінним матеріялом про критичний час української літератури під рісійською окупацією і добу, що її ми звемо розстріляним відродженням. Крім повищого, для нього не чужа театральна сцена: він співпрацював із українськими театральними велетнями Йосипом Гірняком та Олімпією Добровольською.

Авторський вечір і його багату програму відкрила Ольга Федак, голова чікагського відділу ОЖ ОЧСУ змістовним вступним словом. Із творчістю та біографією Оксани Керч познайомила слухачів Зена Метла-Рухтицька, після чого відома і талановита декляматорка Галина Левунь відчитала уривок з повісти Оксани Керч „Ленка".

У своєму слові про Володимира Куліша Ольга Федак дуже вдало схопила пов'язання творчости письменника в повістевому та гумористичному жанрах та його драматичних, сценічних здібностях. Актор Театральної Студії СУМ в Чікаго Тарас Дрозд відчитав гумореску Володимира Куліша „Сни — науковий трактат". Увагу і серця слухачів полонила Юліяна Хіляк читанням оповідання Оксани Керч „Відьма". Опісля Галина Левунь, талановита артистка і співачка чікагської Театральної Студії СУМ, разом із Тарасом Дроздом відчитали уривок із „Повісти без назви" під наголовком „Передмова, якої могло б не бути".

Оксана Керч особисто прочитала свою новелю „Незримі шляхи", полонивши увагу слухачів оригінальним сюжетом та формою твору. Володимир Куліш відтворив атмосферу підсовєтської, окупованої України своїми поясненнями до прозірок про життя і творчість його славного батька Миколи. Це був дуже цінний матеріял, який, без сумніву, повинен появитися друкованим словом.

При каві, перекусці та солодкому присутні оглянули фільм продукції сина Кулішів, Миколи, телевізійного режисера, про землетрус в Югославії та українські села. Потрясаючими були образи із землетрусу, падаючі навколо відважного фільмового оператора Миколи Куліша будинки та комини фабрик, сцени із рятування жертв та медичної допомоги серед апокаліпси і трагедії землетрусу, що убив кілька тисяч осіб.

Письмові та усні привіти авторам склала мгр Уляна Целевич-Стецюк, голова Головної Управи ОЖ ОЧСУ та голова чікагського відділу АБН; Рома Турянська, визначний літературознавець і декляматор та мистець живого слова від Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чікаго; Марія Семків, голова Окружної Ради Союзу Українок Америки; д-р Мирон Харкевич, голова Іллінойського Відділу, та Л. Рихтицький, представник Асоціяції Діячів Української Культури.

Вечір пройшов дуже успішно в товариській і дружній атмосфері і побажати тільки, щоб такі культурні імпрези відбувалися частіше. Українська громадськість повинна знайомитися ближче з діячами українського літературного світу, бо — ніде правди діти — на цьому полі можна і потрібно зробити ще дуже багато для розвитку літературного „апетиту" серед української громади, зокрема в ділянці видавання і поширення збуту овочів праці українських авторів, які дуже часто в найважчих умовах віддають свої сили і свій талант для добра української вільної — і цим самим єдиної — літератури у світі.

З.М.Р.

Виставка картин Софії Лади

У днях від 21-го вересня до 5-го жовтня у галерії Студійного Осередку Української Культури при Менор коледжі у Філядельфії відбулася виставка Софії Лади. Картини у характеристичних для мисткині — невеликих, круглих формах і всіх великих образів — разом 25 акриліків і 15 гвашів.

Тематикою картин є переважно людина в середовищі природи (побільшості лісу), птахи, звірята, персонал нашої мітології та народних вірувань. Однак природа у мистецькій уяві Софії набирає інших, надреальних форм, оповита містичним настроєм, сповнена божественного спокою, що огортає світ перед його упадком. Звеличення краси природи в повищій площині приносить глядачеві відпруження, тихе вдоволення.

Вісім великих картин п.з. „Мандрівка сонця" віддзеркалюють чотири пори року. У прекрасно зображеній природі чарівними кольорами виступають духи народного мітичного світу та вірувань народу. Картини експресивні, заставляють глядача призадуматись над нашим давнім минулим.

Іншого жанру є триптих п.з. „Шепіт природа". Фантазія у блідих пастелевих кольорах, викликує милий, ліричний настрій.

Із гвашів особливу увагу звертає на себе „Діва сонця". На середовище лісу паде круг соняшного світла. З окутаного світлом круга ласкаво глядить діва, а від неї, наче дар сонця, спливають в природу дрібненькі, мерехтливі зірочки.

Усі експоновані картини мило вражають своїми лагідними кольорами, серед яких домінують — зелений та синій, переливаючись ніжно у всіх відтінках своїх гам.

Мисткиня є великим майстром композицій і легко відчуває їхню гармонію із кольорами.

Софія Лада вже багацько разів засвідчила про свою мистецьку зрілість. На цій виставці глядач з приємністю спостерігає її безустанний ріст і залишається у глибокій вірі, що мисткиня переможе всі труднощі в дорозі до вершин.

Петро Твердохліб

А. Припхан — новий правник

Д-р Андрій Б. Припхан

Дня 29-го жовтня цього року 1,350 випускників правничих шкіл у Чікаго склали присягу та були прийняті до Палати адвокатів. Починаючи з цього дня вони одержали дозвіл практикувати право у стейті Ілліной. Між ними знаходився також молодий адвокат Андрій Богдан Припхан.

Андрій Б. Припхан, син Романа і Іванни Борської, народився у Чікаго в 1954 році. Початкову освіту набув у школі при катедрі св. о. Миколая. Середню школу, Saint Ignatius College Preparatory закінчив із найвищими відзначеннями.

Вміжчасі 11 літ вчився у школі українознавства Учительської Громади при парафії св. о. Миколая і закінчив її матурою із відзначенням.

На вищі студії вступив до католицького університету Лойолі, де впродовж чотирьох років був на листі декана і одержав ступінь бакаляра політичних наук із високим вислідом кум лявде. Рівночасно брав участь у почесній програмі, яку закінчив показовим усним іспитом. Був членом Фі Сігма Альфа, Почесного Товариства Політичних Наук, відділ Зета Му.

На правничі студії був прийнятий до ДеРол університету, із якого ґрадуював у червні цього року з дипломом доктора прав. Під час студій став членом професійного адвокатського товариства Фі Альфа Дельта Міжнародного правничого Товариства ім. Йосифа.

По двох місяцях приступив відразу до іспиту „Бар екзем", який успішно перейшов і так після 19-ти років науки став повноправним адвокатом.

Під час студій не забував Андрій і за громадське життя. Співав у молодечому хорі „Дніпро" та в церковному хорі „Прометей" при парафії свв. Володимира і Ольги в Чікаго. Ввесь час є активним членом Братства молоді свв. мучеників Бориса і Гліба при тій же парафії. Із рамени того Братства їздив в 1975 році на літні 6-тижневі курси УКУ ім. Папи Климентія при соборі св. Софії в Римі.

Андрій та його батьки є членами 399-го Відділу УНС „Леви", в якому його батько є секретарем.

Юрій Косачевич

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДОРОТА ШВАНГЕРТ, членка УНС Відд. 228 св. Анни в Ст. Клер, померла 9 серпня 1980 р. на 53-му р. життя. Нар. 1926 р. в С. Гейвен; членкою УНС стала в 1945 р. Залишила у смутку чоловіка Ричарда, синів Ричарда мол. і Давида та дочку Патрицію. Похорон відбувся 13 серпня на цвинтарі св. Амвросія в Гейвен.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МАРІЯ МУРИН, членка УНС Відд. 56 св. Івана Хрестителя у Вілінг, В. В., померла 6 серпня 1980 р. на 90-му р. життя. Нар. в Україні; членкою УНС стала в 1924 р. Залишила у смутку сина Василя. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Кальвари в Мартінс.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Когут, секр.

КСЕНЯ ЯРОШ, членка УНС Відд. 238 ім. Євгена Коновальця в Бостон, Масс., померла 9 серпня 1980 р. на 82-му р. життя. Нар. 1898 р. в Зборові, Галичина, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1940 р. Залишила у смутку синів: Михайла і Володимира, дочку Гелену, 17 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Мавнт Гови у Бостоні, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна Ремік, секр.

МИХАЙЛ ГЕНДА, член УНС Відд. 200 Т-ва Вільна Україна в Озон Парку, помер 13 серпня 1980 р. на 89-му р. життя. Нар. в Галичині; членом УНС став у 1934 р. Залишив у смутку доньку Веронію з чоловіком та дітьми. Похорон відбувся 16 серпня 1980 р. на цвинтарі Мост Голі Трініті в Брукліні, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Пригода, секр.

МИХАЙЛО ЛІШНЯНСЬКИЙ, член УНС Відд. 270 св. І. Хрестителя в Джерзі Сіті, помер на 74-му р. життя. Нар. 1906 р. в Україні (Лемківщина); членом УНС став у 1958 р. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Ольгу і сина Івана та 6 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Н. Арлінгтон.

Вічна Йому Пам'ять!
Степан Островський, секр.

ЮЛІЯН П. ГУМАН, член УНС Відд. 383 св. Петра і Павла в Бриджпорт, Па., помер 18-го серпня 1980 р. на 54-му р. життя. Нар. 1926 р. в Бриджпорті, Па.; членом УНС став 1949 р. Залишив у смутку дружину Гелен, матір, дочку Кетлін, сина, 2 внуків, 4 братів і 4 сестри. Похорон відбувся 21 серпня 1980 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Кінг оф Прусія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Йосиф Хома, секр.

МИХАЙЛО БОГАЧ, член УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаго, помер 1 серпня 1980 р. на 63-му р. життя. Нар. 1916 р. в Україні; членом УНС став 1951 р. Залишив у смутку дружину Ірену, сина Стефана, дочки: Марту і Христину, 2 внуків та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 4-го серпня 1980 р. на цвинтарі св. Николая в Чікаго.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа